

## Пост-дејтонска БиХ: Да ли је кипарски модел на видику?

Пише: Душан Бабић  
среда, 29 април 2009 18:06

---



Већ извјесно вријеме, истина стидљиво, те доминантно у Сарајеву, циркулишу идеје о кипарском моделу преуређења БиХ. Чак и најгорљивији заговорници мулти, мулти ... земље одустају од те мантре, јер је данашња БиХ дубоко подијељено друштво. Подјеле су најдубље од распада бивше нам заједничке државе, односно од формалног настанка и међународног признања БиХ. Од некадашње леопардове коже, која је симболизовала јединство у различитостима те средишње републике унутар Југославије, није остало ама баш ништа. Некоћ препознатљив заједнички живот, незауостављиво клизи ка формули, еуфемистички названој – живот једних поред других, али уз прећутан услов да се још више одмакнемо једни од других...

На недавној сесији Хелсиншке комисије Сједињених Америчких Држава, специјализованог тијела америчког Конгреса, посвећеној актуелном стању на Западном Балкану, у фокусу је управо била БиХ, јер је стање у тој земљи оцијењено алармантним! БиХ је укратко дефинисана као дисфункционална црна рупа. Обично се каже како свака држава има своју мафију, али у БиХ, све упућује на закључак како заправо овдашња мафија има своју државу. Што је још горе, све је уочљивија тијесна спрега политике и криминалног миљеа, плус све агресивнији клер на јавној и политичкој сцени.

На овој сесији је такође споменут кипарски модел као алтернатива. Остаје нејасно, како примјенити кипарску формулу  $x_2$ , у бх. околностима нужне формуле  $x_3$ ?

БиХ је често у политичкој метафоричкој лексици описивана као треножац, са јасном алузијом, ако се само једна нога измакне, све се урушава. Другачије речено, сваки договор два против једног нужно слама бх. треножац. Управо то представља заговарање кипарског модела у оваквој тродјелној констелацији политичких снага и односа у земљи. Истина, кипарски модел се може протумачити и као парадигма удаљавања, по било којој математичкој формули,  $x_2$  или  $x_3$ , што је примјереније бх. друштвеној, политичкој и свакој другој стварности.

Бошњачка политичка и интелектуална елита никада није одустала од тезе о Бошњацима као темељном народу у БиХ, који нема своју резервну домовину. У развијању те

## Пост-дејтонска БиХ: Да ли је кипарски модел на видику?

Пише: Душан Бабић  
среда, 29 април 2009 18:06

---

накарадне тезе придружио се реис Мустафа Церић, данас бесумње најјутицајнија политичка личност међу Бошњацима. Реис Церић се недавно јавно заложио за националну државу БиХ, ваљда унутар постојећих граница. У развијању своје тезе, реис Церић је најприје подсјетио како су се „наши преци након распада Османског царства изборили за аутономију Исламске Заједнице, те везали уз њу, док су се народи око нас борили за изградњу националног идентитета.“ У даљој елаборацији, реис Церић замјера бошњачкој интелигенцији што се није довољно ангажовала у развијању националне компоненте код Бошњака, што би произвело „потребу за националном државом Бошњака“!

Климакс ове политичке субверзије, која истовремено значи смртни ударац идеји било какве заједничке државе, представља слиједећа реисова формулација:

„И једно од најкрупнијих питања на које Бошњаци нису дали одговор још од распада Османског царства – шта су њихови циљеви на Балкану, да ли само вјерски опстанак, или да имају државу на Балкану, која ће их штитити од геноцида, какав се десио у протеклом рату.“

Оваквом формулацијом реис Церић недвосмислено Исламску Заједницу у БиХ дефинише као национално-државни субјект, који треба коначно остварити оно што су преци пропустили.

Идеја о националној држави Бошњака латентно је присутна, истина прикривено већ деценијама, али отворено је артикулисана на чувеном Бошњачком сабору 1993. године, али је у задњи час напуштена, под још увијек неразјашњеним околностима.

Ако се хипотетички прихвати захтјев о националној држави Бошњака под егидом Исламске Заједнице БиХ, којој хијерархијски припада и Мешихат ИЗ у Санџаку, онда се нужно намеће идеја прекомпозиције БиХ, односно замјена територија и људи. Ако би пак консеквенце овакве идеје биле изведене до краја, онда би то значило увођење шеријата.

Колико је то све реално?

## Пост-дејтонска БиХ: Да ли је кипарски модел на видику?

Пише: Душан Бабић  
среда, 29 април 2009 18:06

---

Индикативно је ћутање двије водеће бошњачке политичке партије у БиХ – СДА и Странке за БиХ – на ове реисове фантазмагорије. Ћутање, наравно, иде на Додиков политички млин о константној опасности од унитарне БиХ, под доминацијом већинског народа, те о Сарајеву као Техерану.

Да је кипарски модел ипак на помолу, за сада у изворној  $x^2$  формули, илустративно говори недавно отварање *ББИ* маркета у најстрожијем дијелу Сарајева, у власништву исламског капитала. Приче о обавезном абдесту (ритуалном прању) прије уласака у доиста велељепно здање на мјесту некадашњег архитектонског бастарда робне куће “Сарајка”, или о забрани љубљења и мажења парова, те начину облаћења, за сада су само анегдотска наклапања. Једно је тачно – не точи се алкохол, нема свињетине, што се ипак неминовно тумачи увођењем исламске филозофије живота на велика врата ...

Исписник ових редова већ попут папагаја понавља како је рјешење статуса Сарајева – питање свих питања пост-дејтонске Босне. Док барем двије трећине бх. становништва не прихвати Сарајево као истински главни град земље, ова држава неће на зелену грану. Нажалост, све упућује како је такав кредо чиста утопија! А кипарски модел, за сада у редукованој форми, све је изгледнији.